

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра практичної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми психотерапії

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 8.03010301 «Практична психологія»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма «Актуальні проблеми психотерапії» для студентів за напрямом підготовки «Практична психологія».

Розробник: Маланьїна Тетяна Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичної психології

Протокол від “26” серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри практичної психології

_____ (О.М. Лозова)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Актуальні проблеми психотерапії».

Курс «Актуальні проблеми психотерапії» є нормативною дисципліною циклу професійно-практичної підготовки фахівців за спеціальністю «Практична психологія» у межах освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр». Курс спрямований на поглиблення розуміння сутності психотерапії і є певною мірою узагальнюючим у розгляді даної дисципліни.

У сучасному психотерапевтичному просторі нараховується кількасот різних психотерапевтичних підходів і шкіл, а практика і погляди багатьох психотерапевтів відображають глибокі суперечності і незгоди. У даному курсі піднімаються питання відмінностей і подібностей різних видів психотерапій, цілей і методів останніх. Серед інших важливих проблем розглядаються проблеми мультикультуралізму у психотерапії, питання альтернативної психотерапії, етики та релігії, питання зв'язку соціально-політичних системи і психотерапії, проблеми специфічного втручання при неспецифічних станах тощо.

Мета курсу – через проблемне поле психотерапії поглибити осмислення студентами сутності психологічної допомоги особистості; сприяти розвитку психотерапевтичного мислення та критичного погляду на природу внутрішніх проблем людини .

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із сучасними проблемами психотерапії;
- надати знання щодо сутності окремих стратегій і методів психотерапії при специфічних станах і розладах особистості;
- сформувати вміння приймати виважені і обгрунтовані рішення щодо надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості

Вивчивши курс «Актуальні проблеми психотерапії» студент повинен **знати** окремі аспекти теоретико-методичних проблем психотерапії; проблемні питання і особливості психотерапевтичної допомоги при різних специфічних станах і розладах особистості. **Вміти** орієнтуватись у психотерапевтичних стратегіях і цілях відповідно до проблем і потреб клієнта; застосовувати окремі психотерапевтичні вправи та методики при наданні психологічної допомоги.

Знання, здобуті при вивченні курсу “Актуальні проблеми психотерапії” є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів у сфері надання психологічної допомоги особистості.

Система контролю та оцінки. Протягом вивчення дисципліни оцінюються доповіді та відповіді студентів на практичних заняттях, реферати

з окремих питань, письмові тестові експрес-опитування, індивідуальні навчально-дослідні завдання, самостійні роботи, модульні контрольні роботи, завершується вивчення курсу заліком.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0301 „Соціально-політичні науки”	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність: 8.03010301 «Практична психологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		6-й	6-й
Загальна кількість годин – 108		Семестр	
		11-й	11-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«магістр»</u>	Лекції	
		18 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	96 год.
		Індивідуальні завдання:	
6 год.			
Вид контролю:			
залік	залік		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні:	лекцій	Семінарські заняття	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I Проблемне поле психотерапії. Проблеми довіри і прив'язаності								
1	Проблемне поле психотерапії. Проблеми особистості у контексті психотерапії		4	4	2			
2	Довіра і прив'язаність та ексцентричні розлади особистості.		8	4	4		20	
Разом:		38	12	8	6	2	20	2
Змістовий модуль. Проблеми ідентичності. Особливості психотерапії емоційно-драматичних розладів особистості								
3	Нарцистична організація характеру Особливості психотерапії		4	2	2		10	
5	Гістрійонний характер. Стратегії психотерапевтичної роботи		6	2	4		10	
Разом:		34	10	4	6	2	20	2
Змістовий модуль III Проблеми ідентичності. Особливості психотерапії тривожних розладів особистості								
6	Сімбіотично-залежна структура особистості. Особливості психотерапії		4	2	2		6	
7	Пасивно-агресивний розлад особистості. Особливості психотерапії		4	2	2		7	
8	Обсесивно-компульсивний стиль характеру особистості. Особливості психотерапії		4	2	2		7	
Разом:		36	12	6	6	2	20	2
Усього за навчальним планом		108	36	18	18	6	60	6

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ПСИХОТЕРАПІЇ. ПРОБЛЕМИ ДОВІРИ І ПРИВ'ЯЗАНОСТІ.

Лекція №1. Проблемне поле психотерапії. Проблеми особистості у контексті психотерапії (4 год.)

Проблемне поле психотерапії.

Проблема відмінності і подібності різних психотерапевтичних форм і методів. Інтеграційні процеси та еkleктизм у психотерапії. Загальні фактори психотерапії: особистість психотерапевта, психотерапевтичний стосунок як неспецифічний елемент психотерапії; особистість клієнта.

До питання науковості психотерапії. Науковий і ненауковий методи психотерапії. Критерії науковості психотерапії. Наукові дослідження у психотерапії. Критерії ефективності психотерапії.

Роль плацебо-ефекту у психотерапії. Проблема альтернативної психотерапії. Мультикультуралізм і психотерапія.

Проблеми особистості у контексті психотерапії. Адаптація особистості і її характерологічні особливості. Розлади особистості. Диференціація розладів особистості у клінічній психотерапії. Незвичні чи «ексцентричні» розлади особистості. «Драматичні» розлади особистості. «Тривожні» розлади особистості. Розлад особистості і стиль характеру.

Основні поняття: інтеграційні процеси, еkleктизм, критерії науковості психотерапії, плацебо-ефект, мультикультуралізм, розлади особистості

Семінар №1. Міфи психотерапії

Лекція №3,4 Довіра і прив'язаність та ексцентричні розлади особистості (4 год.)

Проблеми довіри і прив'язаності і розвиток особистості. Діагностичні ознаки шизоїдної структури особистості: поведінкові прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з шизоїдною структурою особистості.

Маніакально-депресивна організація характеру. Особливості психотерапевтичних стосунків і стратегії психотерапії.

Основні поняття: шизоїдний розлад особистості, маніакальна організація характеру, депресивна структура характеру, довіра, прив'язаність, захисний механізм ізоляції, захисний механізм заперечення.

Семінар №2 Маніакальна і депресивна організація характеру. Стратегії психотерапевтичної допомоги.

Семінар №3 Параноїдний характер. Стратегії психотерапевтичної допомоги.

Модульна контрольна робота №1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОТЕРАПІЇ ЕМОЦІЙНО-ДРАМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ

Лекція №5. Нарцистична організація характеру. Особливості психотерапії (2 год.)

Проблеми ідентичності особистості. Діагностичні ознаки нарцистичної структури особистості: прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з нарцистичною структурою особистості. Стратегії психотерапевтичної діяльності з особами з нарцистичною структурою особистості.

Основні поняття: ідентичність, розвиток, нарцистичне Я, захисний механізм ідеалізації, знецінення, маніпулятивність

Семинар №4. Нарцистичний характер. Стратегії психотерапевтичної роботи (2 год.)

Лекція №6. Гістрійонний характер. Особливості психотерапії (2 год.)

Діагностичні ознаки гістрійонної структури особистості: прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з гістрійонною структурою особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи з особами з гістрійонною структурою особистості.

Основні поняття: істеричність, почуття ідентичності, сексуальність, демонстративність, заперечення

Семинар №5 Гістрійонний характер. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Семинар №6 Межовий розлад особистості. Стратегії психотерапії.

Модульна контрольна робота №2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

«ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОТЕРАПІЇ ТРИВОЖНИХ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ»

Лекція №7. Сімбіотично-залежна структура особистості. Особливості психотерапії (2 год.)

Діагностичні ознаки залежної структури особистості: прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з симбіотично-залежною структурою особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи з особами із залежною структурою особистості.

Основні поняття: залежне почуття Я, симбіоз, слабкі особистісні межі, невпевненість

Семинар №7 Залежний розлад особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Лекція №8. Пасивно-агресивний розлад особистості. Особливості психотерапії (2 год.)

Діагностичні ознаки пасивно-агресивної структури особистості: прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з пасивно-агресивною структурою особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи з особами з пасивно-агресивною структурою особистості.

Основні поняття: пасивна агресія, проблеми волі, тривожне самвідчуття, звинувачення інших, іпохондричні реакції

Семинар №8 Пасивно-агресивний розлад особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Лекція №9. Обсесивно-компульсивний стиль характеру особистості. Особливості психотерапії (2 год.).

Діагностичні ознаки обсесивно-компульсивної структури особистості: прояви, психологічні захисти, переконання, домінуючі переживання, сприйняття власного Я, стосунки з іншими. Стратегії психотерапії. Особливості психотерапевтичного стосунку з особами з обсесивно-компульсивною структурою особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи з особами з обсесивно-компульсивною структурою особистості.

Основні поняття: компульсії, обесії, знищення зробленого, контроль, інтелектуалізація, раціоналізація, завищене Супер-его

Семинар №9 Обсесивно-компульсивна організація характеру. Стратегії психотерапії

Модульна контрольна робота №3

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Актуальні проблеми психотерапії»

Разом: 108 год., лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 60 год., модульний контроль – 6 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII	IX
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Проблема поє психотерапії. Проблеми довіри і прив'язаності				Проблеми ідентичності. Особливості психотерапії емоційно-драматичних розладів особистості			Проблеми ідентичності. Особливості психотерапії тривожних розладів особистості		
Кількість балів за модуль	77 балів				75 балів			76 балів		
Лекції	№1,2 (2 б.)	№3,4 (2 б.)			№5,6 (2 б.)			№7,8 (2 б.)		№9 (1 б.)
Дати										
Теми лекцій	Проблемне поле психотерапії. Особистісні проблеми у контексті психотерапії	Довіра і прив'язаність та ексцентричні розлади особистості			Нарцистична організація характеру. Особливості психотерапії. Гістрійонний розлад			Сімбіотично залежна структура особистості. Пасивно-агресивний розлад особистості		Обсесивно-компульсивний стиль характеру. Стратегії психотерапії
Практична робота			№1,2 (20 б + 2 б.)	№3 (10 б.+ 1 б.)		№4,5 (20 б + 2 б.)	№ 6 (10 б.+ 1 б.)		№7 (1 б.+10)	№ 8,9 (20 б + 2 б.)
Теми семінарських занять			Міфи психотерапії. Параноїдний характер, стратегії психотерапії	Маніакальна і депресивна організації характеру. Стратегії психотерапії. Мод. контроль. №1		Нарцистичний характер. Гістрійонний характер. Стратегії психотерапії	Межовий розлад особистості. Стратегії психотерапії Мод.контр. №2		Залежний розлад особистості. Стратегії психотерапії	Пасивно-агресивний розлад особистості. Обсесивно-компульсивна організація характеру. Стратегії психотерапії Модульний контроль №3
Самостійна робота	№1,2,3 – 15 балів				№4,5,6 - 15 балів			№7,8,9 -15 балів		
ІНДЗ								30 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)				Модульна контрольна робота 2 (25б.)			Модульна контрольна робота 3 (25 б.)		
Підсумковий контроль	Залік 40 б.									

Примітка: коефіцієнт перерахунку балів – 2,28

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПРОБЛЕМНЕ ПОЛЕ ПСИХОТЕРАПІЇ. ПРОБЛЕМИ ДОВІРИ І ПРИВ'ЯЗАНОСТІ.

Семінар №1. Міфи психотерапії.

Мета: сприяти розвитку критичного професійного мислення

Дискусія «Міф психотерапії?».

Завдання:

1. Здійснити критичний аналіз статті М.М.Огинської, М.В.Розіна «Мифы психотерапии и их функции».
2. Опрацювати статтю Д. Хілмана 100 років самотності вдвох

Література:

1. М.М.Огинская, М.В.Розин. Мифы психотерапии и их функции // "Вопросы психологии". М., 1991, № 4
2. Методичні матеріали до модулю 1

Семінар №2 Параноїдний характер. Стратегії психотерапевтичної допомоги.

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

Семінар №3. Маніакальна і депресивна організації характеру. Стратегії психотерапевтичної допомоги.

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи осіб із маніакальною та депресивною організацією характеру.

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії поведінки
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

«ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОТЕРАПІЇ ЕМОЦІЙНО-ДРАМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ»

Семінар №4. Нарцистичний характер. Стратегії психотерапевтичної роботи (2 год.)

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001

4. Кочюнас Р. Основи психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

Семинар №5 Гістрійонний характер. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основи психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

Семинар №6 Межовий розлад особистості. Стратегії психотерапії

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

5. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
6. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
7. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
8. Кочюнас Р. Основи психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ Ш

«ПРОБЛЕМИ ІДЕНТИЧНОСТІ. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОТЕРАПІЇ ТРИВОЖНИХ РОЗЛАДІВ ОСОБИСТОСТІ»

Семінар №7 Залежний розлад особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая діагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

Семінар №8 Пасивно-агресивний розлад особистості. Стратегії психотерапевтичної роботи. (2 год.)

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая діагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.:

Академический проект, 1999

Семинар №9 Обсесивно-компульсивна організація характеру. Стратегії психотерапії

Мета: знати характерологічні особливості і розуміти стратегії психотерапевтичної роботи

Завдання: проаналізувати структуру особистості за схемою

1. Когнітивна сфера: патогенні переконання, особливості мислення.
2. Емоційна сфера: основні переживання
3. Особливості поведінки
4. Сприйняття власного Я
5. Форми психологічного захисту
6. Особливості генезу
7. Особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
8. Перевірка самостійної роботи

Література:

1. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999

VI ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Самостійна робота №1,2 Параноїдна структура особистості

Завдання:

- 1) Опрацюйте основну літературу, проаналізуйте та узагальніть: чинники і фактори формування параноїдної організації характеру; особливості когнітивної сфери, емоційної та поведінкової, сприйняття власного Я, типові механізми захисту, особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
- 2) Опрацюйте основну літературу та виявіть основні чинники і фактори формування шизоїдної організації характеру

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

1. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002

Самостійна робота №3 Маніакальна структура особистості

Завдання: Опрацюйте основну літературу, проаналізуйте та узагальніть: чинники і фактори формування маніакальної організації характеру; особливості когнітивної сфери, емоційної та поведінкової, сприйняття власного Я, типові механізми захисту, особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису

Критерії оцінювання: Лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998

Самостійна робота №4 Депресивна структура особистості

Завдання:

Опрацюйте основну літературу, проаналізуйте та узагальніть: чинники і фактори формування депресивної організації характеру; особливості когнітивної сфери, емоційної та поведінкової, сприйняття власного Я, типові механізми захисту, особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Самостійна робота №5. Нарцистична і гістрійонна особистість

Завдання:

- 1) Опрацюйте основну літературу та проаналізуйте основні чинники і фактори формування нарцистичної організації характеру
- 2) Опрацюйте основну літературу та виявіть основні чинники і фактори формування гістрійонної організації характеру

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

1. Мак-Вільямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
2. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002

Самостійна робота №6 Межовий розлад особистості

Завдання:

Опрацюйте основну літературу, проаналізуйте та узагальніть: чинники і фактори формування межового розладу особистості; особливості когнітивної, емоційної та поведінкової сфер, сприйняття власного Я, типові механізми захисту, особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

1. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Самостійна робота №7. Залежна і пасивно-агресивна структура характеру

Завдання:

- 3) Опрацюйте основну літературу та проаналізуйте основні чинники і фактори формування залежного розладу особистості
- 4) Опрацюйте основну літературу та виявіть основні чинники і фактори формування пасивно-агресивного розладу особистості

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

3. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998
4. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002

Самостійна робота №8,9 Унікаючий розлад особистості

Завдання:

- 1) Опрацюйте основну літературу, проаналізуйте та узагальніть: чинники і фактори формування унікаючої розладу особистості; особливості когнітивної сфери, емоційної та поведінкової, сприйняття власного Я, типові механізми захисту, особливості психотерапевтичної взаємодії та стратегії психотерапії
- 2) Опрацюйте основну літературу та виявіть основні чинники і фактори формування обсессивно-компульсивної організації характеру

Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: лаконічність, змістовність, логічність, структурованість

Література основна:

3. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика. М.:Класс, 1998

4. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО

КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студента із дисципліни оцінюється за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій 9 x 1 бал	9
2.	Відвідування семінарських занять 9 x 1 б.	9
3.	Робота на семінарських заняттях 9 x 10 б.	90
4.	Модульні контрольні роботи 3 x 25 б.	75
5.	Самостійна робота 9 x 5 б.	45
Коефіцієнт 2,28		Всього: 228:2,28=100
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування;
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарських заняттях залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;

- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

**Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS
з національною системою оцінювання в Україні**

Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	За національною системою	Оцінка за шкалою університету
A	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	відмінно	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	добре	82-89
C	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		75-81
D	ЗАДОВІЛЬНО -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	задовільно	69-74
E	ДОСТАТНЬО - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	незадовільно	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		1-34

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Когнитивная психотерапия расстройств личности / Под ред. А.Бека, А.Фримена. – СПб: Питер, 2002
2. Мак-Вильямс М. Психоаналитическая психодиагностика. М.2000
3. Комер Р. Основы патопсихологии. СПб: Нева, 2001
4. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999
5. Психотерапия. / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб: Издательство «Питер», 2000

Додаткова:

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства. – М.: Медицина, 1993.
2. Введение в психотерапию / Под ред. Сиднея Блоха. – К.: Сфера, 1997.
3. Завьялов В.Ю. Необъявленная психотерапия. М.:Академический проект, 1999
4. Клиническая психология / Под ред. М. Перре, У. Бауманна. – СПб.: Питер, 2002. – 1312 с.
5. Лэнгле А. : Психотерапия - научный метод или духовная практика? (реж.дост. <http://psylib.org.ua/books/lenge02/index.htm>)
6. Лэнгле А. Экзистенциальная психотерапия депрессии
7. Мак-Вильямс М. Психоаналитическая психодиагностика. М.2000
8. Огинская М.М., Розин М.В. Мифы психотерапии и их функции // "Вопросы психологии". М., 1991, № 4
9. Основы психотерапии: Учебное пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц.педагогика» / Л.Ф. Бурлачук, И.А.Грабская, А.С.Кочарян. – К.: Ника-Центр, 1999
10. Психотерапевтическая энциклопедия / Под ред. Б.Д. Карвасарского. – СПб.: Питер, 1998.
11. Психотерапия : Учебник Для ВУЗов. /Л.Ф. Бурлачук, А.С.Кочарян, М.Е.Жидко. – 2008
12. Современная психотерапия: Курс лекций. – СПб.: Академический проект, 1997.
13. Хайл-Эверс А., Хайгл Ф., Отт Ю., Рюгер У. Базисное руководство по психотерапии. – СПб.: Восточно-Европейский Институт Психоанализа совместно с издательством «Речь», 2001. – 784 с.
14. Эффективная терапия посттравматического стрессового расстройства /Под ред. Эдна Фоа, Торенс М.Кин, М.Фридман - 2005

